

Kunnanhallituksille (pl. Ahvenanmaan maakunnan kunnat)

VUODEN 2009 EUROPARLAMENTTIVAALIT: äänestyspaikkojen ilmoittaminen ym.

Europarlamenttivaalit toimitetaan sunnuntaina 7.6.2009. Ennakkoäänestyksen ajanjakso kotimaassa on 27.5.–2.6.2009, helluntaipäivänä sunnuntaina 31.5.2009 ennakkoäänestystä ei kuitenkaan vaalilain (714/1998) 48.2 §:n mukaan toimiteta.

Ulkomailla ennakkoäänestyksen ajanjakso on 27.5.–30.5.2009, suomalaisessa laivassa ennakkoäänestys voidaan aloittaa jo 20.5.2009.

Oikeusministeriö pyytää kunnanhallitusta saattamaan tämän kirjeen keskusvaalilautakunnan tietoon. Kirje on nähtävissä myös osoitteessa www.vaalit.fi.

1. Ennakkoäänestyspaikat ja vaalipäivän äänestyspaikat

Kunnan tehtävänä on perustuslain 14 §:n 3 momentin velvoittamana huolehtia siitä, että äänioikeutettujen äänestysmahdollisuudet ovat riittävät sekä ennakkoäänestyksessä että vaalipäivänä.

Kunnanhallituksen on huolehdittava siitä, että Väestörekisterikeskuksen ylläpitämään äänestyspaikkarekisteriin, jona toimii vaalitietojärjestelmän pohja- ja paikkatietojärjestelmä, viipymättä merkitään Väestörekisterikeskuksen määräämällä tavalla jokaisen kunnassa olevan yleisen ennakkoäänestyspaikan nimi, käyntiosoite, aukiolopäivät ja päivittäiset aukioloajat sekä vaalipäivän äänestyspaikan nimi ja käyntiosoite sekä muut oikeusministeriön määräämät tiedot. Europarlamenttivaaleissa uuden vaalitietojärjestelmän pohja- ja paikkatietojen ylläpito laajenee siten, että kunnan keskusvaalilautakunnan on ennakkoäänestyspaikkojen lisäksi päivitettävä vaalipäivän äänestyspaikat ja omat yhteystietonsa pohja- ja paikkatietojärjestelmään. Menettely ja sen aikataulu on kaikkien tietojen osalta sama siten, että päivämääriä lukuun ottamatta järjestelmän pohjatietoina ovat viime kunnallisvaalien tiedot.

1.1 Yleisten ennakkoäänestyspaikkojen määrääminen kunnassa

Kotimaassa yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja, joissa kuka tahansa äänioikeutettu voi äänestää, ovat kunnanhallitusten määräämät kunnan virastot ja laitokset (esimerkiksi kunnantalon, kirjastot, koulut, palvelukeskukset ja yhteispalvelupisteet), Itella Oyj:n ennakkoäänestyspostit ja muut paikat.

Jokaisessa kunnassa on oltava vähintään yksi ennakoäänestyspaikka, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Yleisiä ennakoäänestyspaikkoja määrättäessä kunnanhallituksen tulee kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin.

Ennakoäänestyspaikkoja oltava riittävästi

Kunnan on ehdottomasti huolehdittava siitä, että yleisiä ennakoäänestyspaikkoja on kunnassa riittävästi suhteessa kunnan äänioikeutettujen määrään, jotta ennakkoon äänestäminen olisi äänestäjille mahdollisimman vaivatonta ja vähän aikaa vievää.

Missä ennakoäänestyspaikan tulisi sijaita?

Ennakoäänestyspaikat on syytä sijoittaa sellaisiin paikkoihin, joihin äänestäjien on helppoa tulla ja joihin he vaivattomasti osaavat. Yksi hyvä tapa on sijoittaa ennakoäänestyspaikkoja sinne, missä äänestäjien muutoinkin tiedetään liikkuvan. Kuitenkin myös taajamien ulkopuolella asuville on järjestettävä riittävät äänestysmahdollisuudet.

Ennakoäänestyspaikan on oltava aatteellisilta ja taloudellisilta kytkennöiltään mahdollisimman puolueeton, jotta mahdollisimman monet äänestäjät sinne mieluusti tulevat.

Viimeisimmissä vaaleissa hyviä kokemuksia on saatu mm.

- ennakoäänestysposteista,
- kirjastoista,
- erilaisten liike- tai kauppakeskusten aulailoista,
- kunnantaloista ja muista kunnan virastoista,
- eri oppilaitoksista,
- kunnan palvelukeskuksista ja
- yhteispalvelupisteistä sekä
- liikkuvista äänestyspaikoista eli äänestysbuseista ja yhteysaluksista ja vastaavista.

Ennakoäänestyspaikan on sekä tiloiltaan että sijainniltaan sovitettava tarkoitukseensa myös järjestyksenpidon kannalta. Vaalilain 56 §:ssä on säädetty järjestyksestä ennakoäänestyspaikassa ja siihen liittyen niin sanotusta vaalimainontakiellosta. Käytännön syistä vaalimainontakiellon ulottuvuus voi eräissä ennakoäänestyspaikoissa olla alueellisesti rajatumpi kuin yleensä vaalipäivänä äänestysalueen äänestyspaikassa. Mikäli ennakoäänestyspaikka perustetaan esimerkiksi kauppakeskukseen, kunnan keskusvaalilautakunnan on tarvittaessa etukäteen oltava yhteydessä kauppakeskuksen johtoon ja varmistauduttava siitä, että ennakoäänestys otetaan asianmukaisesti huomioon kauppakeskuksen muussa toiminnassa. Tällöin yhtenä vaalimainontakiellon ulottuvuutta koskevana vähimmäisvaatimuksena voidaan pitää sitä, että vaalikampanjointi ja vaalimainonta eivät saa näkyä tai kuulua ennakoäänestyspaikkaan eikä sen ulko-ovelle.

Riittävästi tilaa ja vaalitoimitsijoita

Ennakoäänestystilan tulee olla riittävän suuri, jotta äänestys voidaan toimittaa sujuvasti ja luotettavasti eli äänestäjän vaalisalaisuus, vaalivapaus ja vaalirauha turvaten. Tilaan tulee voida sijoittaa tarpeellinen määrä pisteitä, joissa tarkastetaan äänestäjän henkilöllisyys, annetaan äänestyslippu ja otetaan äänestys vastaan. Tilan tulee olla siten mitoitettu ja järjestetty, että ruuhkaa ja jonoja syntyy mahdollisimman vähän.

Usein ruuhkat syntyvät siitä, että ennakkoäänestyspaikka on sijoitettu sellaiseen tilaan, johon mahtuu liian vähän äänestyskoppeja ja äänestyksen vastaanottopisteitä ja/tai siitä, että ennakkoäänestyspaikassa on vaalitoimitsijoita nimenomaan äänestyksen vastaanottopisteissä. Ennakkoäänestyksessä aikaa ei vie äänestäjän käynti äänestyskopissa, vaan sen jälkeinen asiointi vaalitoimitsijan kanssa (vaalitoimitsija leimaa äänestyslipun, lippu suljetaan vaalikuoreen, vaalikuori ja lähetekirje suljetaan lähetekuoreen sekä äänioikeusrekisteriin tehdään merkintä siitä, että äänestäjä on äänestänyt). Kuntien tulee huolehtia siitä, että vastaanottopisteitä on riittävästi. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että ennakkoäänestyspaikassa tulee olla riittävästi henkilöstöä ja että ennakkoäänestyspaikka sijoitetaan riittävän suureen tilaan, jotta äänestystoimitus sujuu äänestäjän kannalta mahdollisimman joutuisasti ja vaivattomasti.

Paloturvallisuus

Ennakkoäänestyspaikka on sijoitettava rakennuksessa niin, että rakennuksen poistumistiet pidetään esteettöminä. Poistumisteiden opasteita ei saa peittää. Järjestelyjen asianmukaisuus on syytä tarvittaessa etukäteen varmistaa alueelliselta pelastusviranomaiselta.

Mahdollisimman pysyvät ennakkoäänestyspaikat

Ennakkoäänestyspaikkojen tulisi pysyä samoina vaaleista toiseen. Näin edistetään sitä, että äänestäjät tietävät, missä äänestyspaikka on. Paikkoja on hyvä lisätä, mutta niiden lopettaminen tai siirtäminen taikka niiden vakiintuneiden aukioloaikojen muuttaminen saattaa aiheuttaa epätietoisuutta äänestäjien keskuudessa.

Tehokas tiedotus ja opastus

Kunnan on tehokkaasti tiedotettava kunnan alueella olevista yleisistä ennakkoäänestyspaikoista ja niiden aukioloajoista. Käytännössä asian voi hoitaa kuulutuksin, julisteilla kadunvarsimainostelineissa, sanomalehti-ilmoittelulla, sanomalehtijutuilla, koteihin jaettavilla tiedotteilla, kunnan kotisivuilla jne. Paikallisille tiedotusvälineille tulisi lähettää luettelo ennakkoäänestyspaikoista ja niiden aukioloajoista. Edellisten vaalien tapaan äänestyspaikkarekisteristä valmistetaan luettelot kuntien yleisistä ennakkoäänestyspaikoista. Kunkin äänioikeutetun ilmoituskorttiin liitetään luettelo hänen oman vaalipiirinsä yleisistä ennakkoäänestyspaikoista.

Opastus ennakkoäänestyspaikalle tulee järjestää selkeästi esimerkiksi kadunvarsitauluin ja viitoituksin.

Vammaisten huomioon ottaminen

Liikuntavammaisten ja muiden liikuntaesteisten ennakkoäänestämismahdollisuuksiin on kiinnitettävä huomiota. Mahdollisuuksien mukaan vammaisten käyttämille kulkuvälineille on pyrittävä varaamaan pysäköintitilaa ennakkoäänestyspaikan välittömässä läheisyydessä ja järjestämään heidän avustamisensa äänestyspaikan ulko- ja sisäpuolella. Äänestyspaikalla mahdollisesti olevat kynnykset ja portaat on varustettava esimerkiksi sellaisella luiskalla, että rollaattoria tai sähkökäyttöistä pyörätuolia käyttävä pääsee esteettä äänestystilaan. Pyörätuolia käyttäviä varten tulisi myös olla äänestyskoppi, johon pyörätuoli mahtuu tai irrallinen kirjoitusalue varustettuna suojuksella, jonka turvin äänestäjä voi muiden näkemättä täyttää äänestyslippunsa.

Miten liikkuva ennakkoäänestyspaikka käytännössä toteutetaan?

Liikkuva ennakkoäänestyspaikka voidaan toteuttaa esimerkiksi seuraavasti: rakennetaan äänestystila bussiin tai vastaavaan kulkuneuvoon, suunnitellaan päivittäinen reitti kel-

lonaikoineen, tiedotetaan tehokkaasti bussin pysähdyspaikoista ja aikatauluista, minkä jälkeen toteutetaan reitti ja suoritetaan äänestys. Bussin jokainen pysähdyspaikka on tallennettava osoitteineen ja kellonaikoineen vaalitietojärjestelmään sisältyvään äänestyspaikkarekisteriin.

Ennakkoäänestyspaikkoina käytettävät Itella Oyj:n myymälät

Oikeusministeriö ja Itella Oyj (aikaisempi Suomen Posti) ovat tehneet puitesopimuksen siitä, että Itella tarjoaa eräille kunnille palveluja ennakkoäänestyksen hoitamiseksi vuoden 2009 europarlamenttivaaleissa. Sopimus ja siis mahdollisuus käyttää Itellan myymälöitä ennakkoäänestyspaikkoina koskee vain niitä 73 kuntaa, joissa on Itellan omia myymälöitä. Ennakkoäänestysposteiksi tarjottavia Itellan myymälöitä on yhteensä 126.

Tämän kirjeen liitteestä ilmenevät ne kunnat, joita puitesopimus ja Itellan tarjous koskee. Kukin kunta päättää itsenäisesti, käyttääkö se Itellan myymälöitä ennakkoäänestyspaikkoina vai hoitaako se ennakkoäänestyksen kunnassa joissain muissa tiloissa. Itellan myyntihenkilöstö ottaa asianomaisiin kuntiin yhteyttä viimeistään tammikuun 2009 aikana.

Ennakkoäänestyspaikan aukiolopäivät ja -kellonajat

Vaalilain 47 §:n mukaan kotimaan yleinen ennakkoäänestyspaikka on ennakkoäänestystä varten avoinna kaikkina ennakkoäänestyksen ajanjakson päivinä, jollei kunnanhallituksen päätöksellä erityisistä syistä toisin määrätä. Erityinen syy voi olla lähinnä vain kunnan jonkin alueen tai taajaman vähäiseksi arvioitu äänestäjämäärä. Jokaisessa kunnassa tulisi kuitenkin olla vähintään yksi sellainen ennakkoäänestyspaikka, joka on avoinna jokaisena ajanjakson (27.5.-2.6.2009, pl. helluntaipäivä 31.5.2009) päivänä.

Vaalilain 48 §:n mukaan kunnanhallitus määrää myös ennakkoäänestyspaikan päivittäiset aukioloajat, kuitenkin niin, että ennakkoäänestyspaikka ei saa olla avoinna arkipäivisin ennen kello 8 eikä kello 20 jälkeen eikä lauantaisin ja sunnuntaisin ennen kello 10 eikä kello 16 jälkeen. Hyväksi havaittu käytäntö on, että ainakin ennakkoäänestyksen ajanjakson kahtena viimeisenä päivänä yleinen ennakkoäänestyspaikka pidetään avoinna kello 20 saakka.

1.2 Vaalipäivän äänestyspaikkojen määrääminen

Vaalilain 8 §:n mukaan kunta muodostaa yhden äänestysalueen, jollei sitä ole tarpeen jaksaa useampaan äänestysalueeseen. Äänestysalueiden koosta taikka asukasmäärästä ei vaalilaissa ole tarkempia määräyksiä. Äänestysalueista päättää valtuusto. Päätös äänestysalueista tulee voimaan 15 päivänä lokakuuta, jos päätös tehdään ja päätöksestä ilmoitetaan maistraatille sen määräämällä tavalla viimeistään saman vuoden huhtikuussa. Myöhemmin tehty tai maistraatille ilmoitettu päätös tulee voimaan 15 päivänä lokakuuta seuraavana vuonna. Europarlamenttivaaleissa on siis voimassa sama äänestysaluejako kuin syksyn 2008 kunnallisvaaleissa.

Jokaisella äänestysalueella on kunnanhallituksen päätöksellä määrätty *vaalipäivän äänestyspaikka*. Vaalipäivänä äänestäjä voi äänestää vain sen äänestysalueen äänestyspaikassa, joka on merkitty äänioikeusrekisteriin hänen kohdalleen. Oikeusministeriö suosittelee, että kunnat noudattavat soveltuvin osin edellä kohdassa 1.1 esitettyjä ennakkoäänestyspaikkojen määräämisen hyviä käytäntöjä päättäessään vaalipäivän äänestyspaikoista. Koska europarlamenttivaaleissa noudatetaan viime huhtikuussa maistraateille il-

moitettua äänestysaluejakoa, ovat vaalipäivän äänestyspaikat käytännössä useimmissa tapauksissa samat kuin kunnallisvaaleissa.

1.3. Äänestyspaikkojen määräämisen ja ilmoittamisen aikataulu

Kunnanhallituksen on määrättävä europarlamenttivaalien yleiset ennakoäänestyspaikat ja äänestysalueiden vaalipäivän äänestyspaikat kunnassa ja huolehdittava siitä, että ne on rekisteröity Väestörekisterikeskuksen määräämällä tavalla äänestyspaikkarekisteriin viimeistään perjantaina 13.3.2009. Kunnan on siis huolehdittava siitä, että vaalitietojärjestelmän pohja- ja paikkatiedoissa em. tiedot ovat 13.3.2009 lopullisesti siinä muodossa kuin niitä käytetään europarlamenttivaaleissa.

Vaalilain (714/1998) 9 §:n mukaan äänestyspaikkoina vaaleissa ovat ne kotimaan yleiset ennakoäänestyspaikat ja vaalipäivän äänestyspaikat, jotka ovat äänestyspaikkarekisterissä päivän päättyessä 51. päivänä ennen vaalipäivää. Käytännössä rekisterin viimeiseksi päivittämispäiväksi on määrättävä useita viikkoja aikaisempi päivä, koska jokaiselle äänioikeutetulle postitettavaan ilmoituskorttiin liitetään luettelo äänioikeutetun omassa vaalipiirissä olevista yleisistä ennakoäänestyspaikoista osoitteineen ja aukioloaikoinaan. Oikovedosten valmistamiseen ja tarkistamiseen sekä luetteloiden painattamiseen on varattava riittävästi aikaa.

Kunnanhallituksen päätöksestä tulee käydä ilmi jokaisen kunnassa olevan yleisen ennakoäänestyspaikan nimi, käyntiosoite, aukiolopäivät ja päivittäiset aukioloajat sekä vaalipäivän äänestyspaikan nimi ja käyntiosoite. Jokainen ennakoäänestyspaikka on nimettävä. Nimi on voitava tunnistaa helposti, esim. ”Tuiran posti”, ”Kunnantalo” tai ”Varissuon kirjasto”. Nimeksi ei kelpaa pelkästään esim. ”Postitoimipaikka 02770”. Liikkuvan ennakoäänestyspaikan (esim. bussin) nimeksi merkitään esim. ”Äänestysbussi” ja sen alle kaikki pysähdyspaikat ja kellonajat.

Väestörekisterikeskus antaa tammikuussa kunnanhallituksille tarkempia ohjeita tietojen ilmoittamisesta äänestyspaikkarekisteriin.

Käytännön toimenpiteet kunnissa (aikataulu)

- 1) Väestörekisterikeskus lähettää kunnille tammikuussa 2009 tarkempia ohjeita äänestyspaikkatietojen ilmoittamisesta vaalilain tarkoittamaan äänestyspaikkarekisteriin.
- 2) Oikeusministeriö lähettää helmikuussa 2009 keskusvaalilautakunnalle yksityiskohtaiset ohjeet vaalitietojärjestelmän käyttämisestä (VAT-ohje nro 1 ”Vaalitietojärjestelmään kirjautuminen ja tietoliikenneohje” ja VAT-ohje nro 2, ”Pohja- ja paikkatietojärjestelmän käyttöohjeet kunnan keskusvaalilautakunnalle”).
- 3) Kunnan ja Itellan on tehtävä mahdollinen sopimus Itellan myymälöiden käyttämisestä ennakoäänestyspaikkoina viimeistään perjantaina 27.2.2009. Tämä siis koskee vain niitä kuntia, joille Itella tarjoaa myymälöitään käytettäväksi.
- 4) Kunnanhallituksen on tehtävä päätös kunnassa olevista yleisistä ennakoäänestyspaikoista ja vaalipäivän äänestyspaikoista ja huolehdittava siitä, että äänestyspaikat merkitään ja kuitataan pohja- ja paikkatietojärjestelmään viimeistään perjantaina 13.3.2009. Kunnat voivat aloittaa tietojen tallettamisen järjestelmään 18.2.2009.
- 5) Perjantaina 13.3.2009 pohja- ja paikkatietojärjestelmään rekisteröidyt ovat lopullisia eikä niitä enää voi muuttaa vuoden 2009 europarlamenttivaaleihin. Kuitenkin, jos kunta havaitsee tiedoissa virheitä em. määräajan jälkeen, on niistä ilmoitettava Väestörekisterikeskukselle sen määräämällä tavalla.

- 6) Oikeusministeriö suosittelee, että kunnan keskusvaalilautakunta määrää viimeistään keskiviikkona 29.4.2009 vaalitoimitsijat kunnan yleisiin ennakoäänestyspaikkoihin. Vaalitoimitsijoiksi Itellan myymälöihin määrätään Itellan esittämät henkilöt.
- 7) Europarlamenttivaalien ennakoäänestys toimitetaan 27.5 – 2.6.2009. Helluntaipäivänä sunnuntaina 31.5.2009 ennakoäänestystä ei toimiteta.
- 8) Itella lähettää ennakoäänestysposteja käyttäneelle kunnalle laskun ja kunta maksaa sen eräpäivään mennessä.

2. Vaaliurnat

Keskusvaalilautakuntaa pyydetään ilmoittamaan oikeusministeriölle viimeistään perjantaina 6.2.2009

– kunnassa tarvittavien uusien vaaliurnien lukumäärä ja

– kunnassa olevien ylimääräisten ja käyttökuntoisten vaaliurnien lukumäärä.

Ilmoitukset tehdään Terttu Belgasemille, sähköposti terttu.belgasem@om.fi tai faksi (09) 1606 7750.

Viime vaalien tapaan ylimääräiset vaaliurnat otetaan käyttöön siten, että niiden kuntien keskusvaalilautakunnat, joilla on käyttökuntoisia ylimääräisiä vaaliurnia, toimittavat niitä oikeusministeriön tarkempien ohjeiden mukaan sellaisten kuntien keskusvaalilautakunnille, joilta urnia puuttuu. Uurnat lähetetään ministeriön kustannuksella. Itella huolehtii kuljetuksista.

3. Keskusvaalilautakunnan yhteystietojen ilmoittaminen

Keskusvaalilautakunnan on huolehdittava siitä, että vaalitietojärjestelmän pohja- ja paikkatiedoissa on 13.3.2009 keskusvaalilautakunnan europarlamenttivaaleissa voimassa olevat yhteystiedot ja että tiedot kuitataan järjestelmässä tarkistetuiksi.

4. Vaalikoulutus, vaaliohjeet, vaalimateriaali

Europarlamenttivaaleja varten oikeusministeriö ei järjestä keskusvaalilautakunnille koulutusta. Kunnan keskusvaalilautakunta tarvittaessa kouluttaa ja opastaa yleisten ennakoäänestyspaikkojen vaalitoimitsijat, vaalitoimikunnat ja vaalilautakunnat siten, että nämä suoriutuvat tehtävistään.

Ministeriö lähettää VAT-ohjeet nro 1 (Vaalitietojärjestelmään kirjautuminen ja tietoliikenneohje) ja nro 2 (Pohja- ja paikkatietojärjestelmän käyttöohje kunnan keskusvaalilautakunnalle) kunnille helmikuussa 2009. Vaaliohjeet ja muut VAT-ohjeet ministeriö lähettää kunnille maaliskuussa 2009.

Oikeusministeriö lähettää joulukuussa 2008 sähköpostitse kuntien keskusvaalilautakunnalle vuoden 2009 europarlamenttivaaleissa tarvittavan vaalimateriaalin määriä koskevan kyselyn (äänestysliput, vaalikuoret, lähetekuoret, lähetekirjelomakkeet, kotiäänestyksen lähetekirjelomakkeet, luettelo ennakolta äänestäneistä -lomakkeet, vaalipöytäkirjalomakkeet, sinetöimisteippirullat, ennakoäänestysjulistet, vaaliohjeet, VAT-ohjeet). Kyselyn perusteella oikeusministeriö laatii asiakirjojen jakeluluettelon yhdessä Itella Oyj:n kanssa.

Varsinainen vaalimateriaali jaetaan kuntiin huhtikuussa 2009.

5. Vaalitietojärjestelmän kokoonpano europarlamenttivaaleissa

Europarlamenttivaaleissa keskusvaalilautakunta käyttää vaalitietojärjestelmän (VAT) seuraavia osajärjestelmiä:

- pohja- ja paikkatiedot,
- äänioikeusrekisteri ja
- tuloslaskentajärjestelmä.

Osajärjestelmät ovat samat, joita käytettiin syksyn 2008 kunnallisvaaleissa.

6. Kunnille suoritettava kertakorvaus europarlamenttivaaleista

Vaalilain 188 §:n mukaisesti oikeusministeriö suorittaa kunnalle kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän jokaiselta europarlamenttivaaleissa äänioikeutetulta kunnan asukkaalta. Korvauksen määrä voidaan vahvistaa vasta, kun valtion ensi vuoden talousarvio on vahvistettu ja siitä ilmoitetaan kunnille myöhemmin. Korvauksessa huomioidaan kunnille vaalitietojärjestelmään kirjautumisessa tarvittavien henkilökorttien hankkimisesta aiheutuneet kustannukset. Mainittakoon, että vuoden 2007 eduskuntavaaleissa kertakorvauksen määrä oli 1,8 euroa jokaiselta äänioikeusrekisteriin otetulta kunnan asukkaalta, kuitenkin vähintään 2100 euroa per kunta. Korvaus suoritetaan kunnille elo-syyskuussa 2009.

7. Aikataulua

Seuraavassa eräitä tärkeitä määräpäiviä:

Joulukuu 2008: Vaaliasiakirjojen tarvetta koskevaan kysely lähetetään kunnille 19.12.2008

Tammikuu 2009: Vaalimateriaalikyselyyn on vastattava viimeistään 16.1.2009. Väestörekisterikeskus antaa kunnille ohjeet äänestyspaikkojen ilmoittamisesta.

Helmikuu 2009: Keskusvaalilautakunnan tulee tarvittaessa ilmoittaa vaaliurnista viimeistään 6.2.2009. Oikeusministeriö jakaa kunnille VAT-ohjeet 1 ja 2. Kunnan ja Itellan on sovittava ennakoäänestysten hoitamisesta viimeistään 27.2.2009.

Maaliskuu 2009: Kunnan on ilmoitettava ja kuitattava tiedot kotimaan yleisistä ennakoäänestyspaikoista ja vaalipäivän äänestyspaikoista sekä keskusvaalilautakunnan yhteystiedot pohja- ja paikkatietoihin viimeistään 13.3.2009. Vaaliohjeet ja loput VAT-ohjeet jaetaan keskusvaalilautakunnille 16.–23.3.2009.

Huhtikuu 2009: Äänioikeusrekisterin tiedot määräytyvät 17.4.2009. Vaaliasiakirjat jaetaan keskusvaalilautakunnille 2.–30.4.2009.

Toukokuu 2009: Europarlamenttivaalien ehdokaslistojen yhdistelmä vahvistetaan torstaina 7.5.2009 ja sen tiedot julkaistaan vaalisivuilla 8.5. Äänioikeusrekisteri tulee lainvoimaiseksi 26.5.2009 kello 12 lukien. Kotiäänestykseen on ilmoittauduttava viimeistään 26.5.2009 ennen kello 16. Ennakoäänestys aloitetaan koti- ja ulkomailla 27.5.2009. Ennakoäänestys ulkomailla päättyy 30.5.2009.

Kesäkuu 2009: Ennakoäänestys kotimaassa päättyy 2.6.2009. Vaalipäivä 7.6.2009.

7. Mistä saa lisätietoja?

Lisätietoja vaaleihin liittyvistä kysymyksistä voi katsoa oikeusministeriön vaalisivuilta www.vaalit.fi.

Oikeusministeriössä lisätietoja antavat:

- vaalijohtaja Arto Jääskeläinen, puh. (09) 1606 7572,
- neuvotteleva virkamies Jussi Aaltonen, puh. (09) 1606 7620,
- ylitarkastaja Jukka Leino (erityisesti VAT-asiat), puh. 010 36 64611,
- osastosihteeri Terttu Belgasem, puh. (09) 1606 7563.

Vaalijohtaja

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Arto Jääskeläinen

Neuvotteleva virkamies

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jussi Aaltonen

- LIITTEET**
- 1) Eräitä määräaikoja europarlamenttivaleissa 7.6.2009 (lähetetään kaikille kunnille)
 - 2) Itella Oyj:n ennakkoäänestysposteiksi tarjoamat myymälät. Liite lähetetään vain niille kunnille, joita tarjous koskee.
 - 3) Malli kunnan ja Itella Oyj:n väliseksi sopimukseksi. Liite lähetetään vain niille kunnille, joita tarjous koskee.

TIEDOKSI: (kirje ja liite 1)

Väestörekisterikeskus / Timo Korhonen
 Suomen Kuntaliitto / Heikki Harjula
 TietoEnator Oyj / Olli Pitkänen
 Itella Oyj / Risto Puranen

Eräitä määräaikoja europarlamenttivaaleissa 7.6.2009

Ajankohta		Toimija	Toimenpide	Vaalilaki (ellei muuta lakia ole mainittu)
Huhtikuu 2008		Valtuusto	Äänestysaluejaon muuttaminen tarvittaessa ja muutoksesta ilmoittaminen maistraatille	8 §
Alkuvuosi 2009		Valtuusto	Kunnan keskusvaalilautakunnan asettaminen	13 §
Hyvissä ajoin		Valtioneuvosto	Asetus ennakkoäänestyspaikkoina olevista Suomen edustustoista ja niiden toimipaikoista	9.1 § 2) kohta
Hyvissä ajoin (perjantai 13.3.2009 viimeistään)		Keskusvaalilautakunta	Keskusvaalilautakunnan yhteystietojen ilmoittaminen Väestörekisterikeskukselle	13.4 §
Hyvissä ajoin		Kunnanhallitus	Kunnassa olevista yleisistä ennakkoäänestyspaikoista päättäminen	9.1 § 1) kohta
Hyvissä ajoin		Kunnanhallitus	Ennakkoäänestyspaikkoina olevien sosiaalihuollon toimintayksiköiden määrääminen	9.1 § 3) kohta
Hyvissä ajoin		Kunnanhallitus	Vaalipäivän äänestyspaikoista päättäminen	9.3 §
Hyvissä ajoin		Kunnanhallitus	Vaalilautakuntien ja vaalitoimikuntien asettaminen	15 §
Hyvissä ajoin		Väestörekisterikeskus	Tiedottaminen kaikille edellytykset täyttävälle Euroopan unionin muun jäsenvaltion kansalaisille äänioikeudesta ja vaalikelpoisuudesta sekä menettelystä äänioikeuden käyttämiseksi ja vaalikelpoisuuden toteuttamiseksi	22 §

¹ Järjestysnumero osoittaa, monentenako päivänä ennen tai jälkeen vaalipäivän toimenpide vaalilain (714/1998) mukaan on suoritettava.

13.3.2009 perjantai viimeistään ²		Kunnanhallitus/ keskusvaalilautakunta	Kunnan yleisten ennakoäänestyspaikkojen ja vaalipäivän äänestyspaikkojen tietojen ilmoittaminen Väestörekisterikeskuksen määrämällä tavalla	9.4 §
Hyvissä ajoin		Keskusvaalilautakunta	Tiedottaminen kunnan alueella olevista yleisistä ennakoäänestyspaikoista ja äänestysajoista niissä sekä vaalipäivästä ja äänestysalueiden äänestyspaikoista sillä tavalla kuin kunnan ilmoitukset saatetaan tiedoksi	49.1 ja 67.3 §
Hyvissä ajoin		Oikeusministeriö	Tiedottaminen yleisistä ennakoäänestyspaikoista ja äänestysajoista niissä	49.3 §
Hyvissä ajoin		Keskusvaalilautakunta	Vaalitoimitsijoiden määrääminen kotimaan yleiseen ennakoäänestyspaikkaan	17.1 ja 17.2 §
19.3.2009 torstai ennen klo 16 viimeistään	80.	Euroopan unionin muun jäsenvaltion kansalainen	Ilmoitus maistraatille siitä, että haluaa käyttää äänioikeuttaan europarlamenttivaaleissa Suomessa tai aikaisemmin tehdyn ilmoituksen peruutus	18.5 §
Viipymättä 19.3.2009 jälkeen		Väestörekisterikeskus	Ilmoitus Euroopan unionin muun jäsenvaltion viranomaiselle niistä kyseisen jäsenvaltion äänioikeutetuista kansalaisista, jotka ovat ilmoittaneet haluavansa käyttää äänioikeuttaan Suomessa	162 §
17.4.2009 perjantai kello 24	51.	Väestörekisterikeskus ja maistraatit	Äänioikeusrekisterin tietojen määräytyminen ³	18.2 §
20.4.2009 maanantai viimeistään	48.	Oikeusministeriö	Puolueiden ja niiden nimenkirjoittajien ilmoittaminen Helsingin vaalipiirilautakunnalle	32 §
20.4.2009 maanantai	48.	Helsingin vaalipiirilautakunta	Määräys ehdokashakemusten vastaanottomenettelystä ja kuultus siitä	34 §

² Vaalilain mukainen viimeinen ajankohta olisi perjantai 17.4.2009, mutta koska jokaiselle äänioikeutetulle postitettavaan ilmoituskorttiin liitetään luettelo äänioikeutetun omassa vaalipiirissä olevista yleisistä ennakoäänestyspaikoista osoitteineen ja aukioloaikoineen, ilmoitukset tulee tehdä viimeistään 13.3.2009.

³ Muussa jäsenvaltiossa äänioikeutetuiksi ilmoittautuneet Suomen kansalaiset otetaan äänioikeusrekisteriin äänioikeutta vailla olevina.

20.4.2009 maanantai viimeistään	48.	Puolueet	Ilmoitus puolueen vaaliasiamiehestä ja hänen varamiehestään (nimi ja yhteystiedot) Helsingin vaalipiirilautakunnalle	170.4 §
22.4.2009 keskiviikko viimeistään	46.	Väestörekisterikeskus	Äänioikeusrekisterin perustaminen [Tietolähde: Väestötietojärjestelmä perjantaina 17.4.2009 kello 24].	18.1 ja 19.2 §
27.4.2009 maanantai	41.	Maistraatit	Äänioikeusrekisteri tarkastusta varten nähtäville maistraateissa ja mahdollisissa muissa Väestörekisterikeskuksen määräämissä paikoissa	23.1 §
28.4.2009 tiistai ennen kello 16	40.	Vaaliasiamies	Ehdokashakemus sekä ilmoitus vaaliliitosta ja ilmoitus yhteislistasta annettava Helsingin vaalipiirilautakunnalle	171, 173 ja 175 §
4.5.2009 maanantai	34.	Helsingin vaalipiirilautakunta	Ehdokashakemusten tarkastaminen ja mahdolliset huomautukset vaaliasiamiehille	36 §
			Puolueiden, yhteislistojen ja valitsijayhdistysten keskinäisen järjestyksen määrääminen ehdokaslistojen yhdistelmää varten	37 §
6.5.2009 keskiviikko ennen kello 16	32.	Vaaliasiamies	Ehdokashakemuksen ja siihen liitettyjen asiakirjojen oikaiseminen ja täydentäminen tarvittaessa	38 §
6.5.2009 keskiviikko kello 16 jälkeen	32.	Helsingin vaalipiirilautakunta	Määräaikana saapuneiden ehdokashakemusten uudelleen käsitteleminen ja päätökset ehdokashakemusten sekä vaaliliittoja ja yhteislistoja koskevien ilmoitusten johdosta	39 §
7.5.2009 torstai ennen kello 12 viimeistään	31.	Vaaliasiamies	Sellaisen puolueen tai valitsijayhdistyksen ehdokashakemuksen peruutus, jonka ilmoitusta vaaliliittoon tai yhteislistaan liittymisestä ei ole hyväksytty	40.2 §
7.5.2009 torstai ennen ehdokaslistojen yhdistelmän laatimista	31.	Helsingin vaalipiirilautakunta	Ehdokashakemusten ratkaisemisen jälkeen tehtävät päätökset ehdokkaan jättämisestä pois ehdokaslistojen yhdistelmästä tai ehdokashakemuksen peruutuksen johdosta	40 §

7.5.2009 torstai	31.	Helsingin vaalipiiri-lautakunta	Ehdokaslistojen yhdistelmän laatiminen	41 §
7.5.2009 torstai	31.	Helsingin vaalipiiri-lautakunta	Ehdokkaista ehdokaslistojen yhdistelmässä olevien tietojen sekä henkilötunnuksen merkitseminen valtakunnalliseen ehdokasrekisteriin	43.2 §
7.5.2009 torstai	31.	Helsingin vaalipiiri-lautakunta	Ilmoitus Väestörekisterikeskuskelle Suomessa ehdokkaina olevista Euroopan unionin muun jäsenvaltion kansalaisista	177 §
Viipymättä		Väestörekisterikeskus	Ilmoitus Helsingin vaalipiirilautakunnalle Suomessa vaalikelpoisen henkilön asettumisesta ehdokkaaksi Euroopan unionin muussa jäsenvaltiossa samoissa vaaleissa	176 §
Viipymättä		Väestörekisterikeskus	Ilmoitus Suomessa ehdokkaina olevista Euroopan unionin muun jäsenvaltion kansalaisista näiden kotivaltioiden asianomaisille viranomaisille	177 §
14.5.2009 torstai viimeistään	24.	Väestörekisterikeskus	Ilmoituskorttien lähettäminen niille äänioikeutetuille, joiden osoite on tiedossa	21.4 §
20.5.2009 keskiviikko	18.	Vaalitoimitsija	Ennakoäänestyksen aloittaminen suomalaisessa laivassa ulkomailla	47.1 §
22.5.2009 perjantai ennen kello 16 viimeistään	16.	Äänioikeutettu tai muu henkilö	Äänioikeusrekisteriä koskevan oikaisuvaatimuksen tekeminen maistraatille	24.1 §
25.5.2009 maanantai viimeistään	13.	Maistraatti	Oikaisuvaatimuksen ratkaiseminen	25.1 §
Viipymättä maistraatin päätöksen jälkeen		Maistraatti	Oikaisuvaatimukseen annettujen päätösten antaminen tiedoksi asianosaisille ja, jos päätös sisältää sen, että henkilö otetaan äänioikeusrekisteriin, ilmoituskortin lähettäminen.	25.2 §
26.5.2009 tiistai ennen kello 12 viimeistään	12.	Maistraatti	Oikaisuvaatimuksen ratkaisemisesta aiheutuvat merkinnät äänioikeusrekisteriin, kuolintietojen ja äänioikeutta vailla olotietojen rekisteröinti	25.1 §

26.5.2009 tiistai ennen kello 12 viimeistään	12.	Väestörekisterikeskus ja maistraatti	Itseoikaisuna tehdyistä päätöksistä aiheutuvien merkintöjen tekeminen äänioikeusrekisteriin	26.1 §
Viipymättä		Väestörekisterikeskus ja maistraatti	Väestörekisterikeskuksen tai maistraatin itseoikaisuna tehdyn päätöksen toimittaminen tiedoksi asianosaiselle ja ilmoituskortin lähettäminen	26.2 ja 26.3 §
Viimeistään 7. päivänä päivänä, jona asianosainen on saanut päätöksen tie- doksi tai päätös julkaistu virallisessa lehdessä		Oikaisuvaatimuksen tekijä	Valitus hallinto-oikeudelle maistraatin päätöksestä, jolla oikaisuvaatimus on hylätty tai jätetty tutkimatta ja valitus Väestörekisterikeskuksen tai maistraatin päätöksestä, jolla henkilö on 26.2 §:n nojalla merkitty äänioikeusrekisteriin äänioikeutta vailla olevaksi	27.1 §
26.5.2009 tiistai kello 12 lukien	12.	Väestörekisterikeskus	Äänioikeusrekisteri on lainvoimainen	28.1 §
26.5.2009 tiistai ennen kello 16 viimeistään	12.	Äänioikeutettu, joka haluaa äänestää koto- naan	Ilmoittautuminen kunnan keskusvaalilautakunnalle	55.1 §
27.5.2009 keskiviikko	11.	Vaalitoimitsijat, vaali- toimikunta	Ennakoäänestyksen ja kotiäänestyksen aloittaminen	47.1 §
30.5.2009 lauantai	8.	Vaalitoimitsijat	Ennakoäänestyksen lopettaminen ulkomailla	47.1 §
2.6.2009 tiistai	5.	Vaalitoimitsijat, vaali- toimikunta	Ennakoäänestyksen lopettaminen kotimaassa ja kotiäänestyksen lopettaminen	47.1 §
3.6.2009 keskiviikko kello 19 alkaen	4.	Oikeusministeriö	Vaaliluetteloiden tulostaminen äänioikeusrekisteristä äänestysalueittain ja niiden toimittaminen kuntien keskusvaalilautakunnille	71.1 §
5.6.2009 perjantai kello 19	2.	Keskusvaalilautakunta	Ennakoäänestysasiakirjojen tarkastaminen siten, että perjantaina 5.6.2009 ennen kello 19 saapuneet ennakoäänestysasiakirjat ehditään käsitellä	63.1 §
7.6.2009 sunnuntai kello 9-20	VP	Vaalilautakunta	Vaalipäivän äänestys	68 ja 160 §
7.6.2009 sunnuntai aikaisintaan kello 15 tai erityisestä syystä kello 12	VP	Vaalipiirilautakunta	Ennakoäänien laskeminen	86.1 §

7.6.2009 sunnuntai kello 20 jälkeen	VP	Vaalilautakunta	Alustava ääntenlaskenta	78 §
8.6.2009 maanantai kello 9	1.	Vaalipiirilautakunta	Vaalipäivänä annettujen äänten tarkastuslaskenta	87.1 §
10.6.2009 keskiviikko kello 18 aloitettavassa kokouksessa	3.	Vaalipiirilautakunta	Äänimäärien vahvistaminen sekä ilmoittaminen Helsingin vaalipiirilautakunnalle	178 §
10.6.2009 keskiviikko saatuaan vaalilain 178 §:ssä tarkoitetut ilmoitukset	3.	Helsingin vaalipiirilautakunta	Vaalien tuloksen vahvistaminen, tuloksen julkaiseminen sekä valtakirjojen laatiminen Euroopan parlamenttiin valituille	179, 181 ja 182 §
14 päivän kuluessa siitä, kun vaalien tulos on julkaistu		Muutoksenhakija	Valitus Helsingin hallinto-oikeudelle Helsingin vaalipiirilautakunnan päätöksestä, jolla vaalien tulos on vahvistettu	100, 101 ja 102 §
Vaalien tuloksen tultua lainvoimaiseksi		Oikeusministeriö	Arkistotulosteiden ottaminen äänioikeusrekisteristä	29.3 §
Arkistotulosteiden ottamisen jälkeen		Väestörekisterikeskus	Äänioikeusrekisterissä olevien tietojen hävittäminen	29.3 §
10.8.2009 maanantai viimeistään		Euroopan parlamentin jäseneksi valittu ja varajäseneksi vaalien tulosta vahvistettaessa määrätty	Ilmoitus vaalirahoituksesta oikeusministeriölle	L ehdokkaan vaalirahoituksen ilmoittamisesta 2.1 ja 4.1 §